

Anna-Sofia Pasanen

ASEKSUAALISUUDEN DISKURSSIT VAUVA.FI-SIVUSTOLLA

Yhteiskuntatieteiden tiedekunta
Kandidaatin tutkielma
Tammikuu 2024

TIIVISTELMÄ

Anna-Sofia Pasanen: Aseksuaalisuuden diskurssit Vauva.fi-sivustolla
Kandidaatin tutkielma
Tampereen yliopisto
Yhteiskuntatutkimuksen koulutusohjelma
Tammikuu 2024

Tässä tutkielmassa selvitän diskurssianalyysin avulla, minkälaisia puhetapoja ja merkityksiä aseksuaalisuuteen liitetään Vauva.fi-sivuston keskusteluketjussa. Tarkempi tutkimuskysymykseni on: *Minkälaista kuvaa aseksuaalisuudesta rakennetaan ja ylläpidetään Vauva.fi-sivuston keskusteluketjusta löytyvien diskurssien kautta?* Aseksuaalisuus on useiden tutkimustulosten mukaan huonosti ymmärretty ja lähes näkymättömänä pysynyt seksuaalinen suuntautuminen, josta on tehty vain vähän tieteellistä tutkimusta. Tutkimustiedon ja kirjallisuuden puutteen vuoksi tarkastelen aiheeseen liittyvää kielenkäyttöä internetin keskusteluforumilla, koska aseksuaalisuuden ollessa yhä varsin tutkimaton, on julkinen keskustelu otollinen lähtökohta. Tutkielman tavoitteena on lisätä tietoisuutta aseksuaalisuudesta ja sen kautta vähentää muun muassa misinformaation sekä ennakkoluulojen määrää.

Tutkielman aineistona toimii Vauva.fi-sivustolla käyty *Aseksuaalien syrjintä* -niminen keskusteluketju, joka koostuu 160 anonymistä kommentista. Käsittelem aineistoa diskurssianalyysin kautta, joka pohjautuu sosiaalisen konstruktionismin käsitteisiin sosiaalisen todellisuuden rakentumisesta. Sosiaalisen konstruktionismin mukaisesti kiinnostukseni on vakiintuneissa puhetavoissa, jotka muokkaavat ja ylläpitävät meitä ympäröivää maailmaa ja sen kohteita tietynlaisiksi. Tarkennan näkökulmaa queer-tutkimuksen viitekehyksen avulla, mikä mahdollistaa aseksuaalisuuden sosiaalisen rakentumisen tarkastelun esimerkiksi heteronormatiivisuuden kautta.

Muodostin analyysini perusteella neljä diskurssia: huomionhakuisuuden diskurssi, kyseenalaistamisen ja kieltämisen diskurssi, seksikeskeisyyden diskurssi sekä lasten oikeuksien diskurssi. Kaikilla diskursseilla oli omat ominaispiirteensä, mutta siitä huolimatta tietyt puhetavat toistuivat. Useimmissa diskursseissa aseksuaalisuudesta rakennettiin kielteistä kuvaa, mutta aikaisemmista tutkimuksista poiketen sitä ylläpidettiin jopa aseksuaalien puheissa. Aseksuaalisuudesta rakennettiin toistuvien ilmauksien sekä jatkuvan erontekemisen kautta epänormaalia ja luonnotonta kuvaa. Diskurssianalyysi toi näkyväksi näitä vaikeasti tunnistettavia, itsestään selvän aseman saavuttaneita aseksuaalisuuteen kohdistettavia puhetapoja.

Avainsanat: aseksuaalisuus, diskurssi, sosiaalinen todellisuus, heteronormatiivisuus

Tämän julkaisun alkuperäisyys on tarkastettu Turnitin OriginalityCheck -ohjelmalla.

Sisällys

1 Johdanto	1
2 Tutkielman taustoitus ja teoriat	3
2.1 Kansainvälistä tutkimusta asexuaalisuudesta	3
2.2 Asexuaalisuuden sosiaalinen rakentuminen	5
2.3 Queer-tutkimus ja heteronormatiivisuus	6
3 Tutkimusasetelma	8
3.1 Tutkimuskysymys	8
3.2. Vauva-fi keskustelu aineistona	8
3.3 Diskurssianalyysi menetelmänä	9
3.4 Tutkielman eettisyys	11
4 Tulokset	12
4.1 Huomionhakuisuuden diskurssi	12
4.2 Kyseenalaistamisen ja kieltämisen diskurssi	14
4.3 Seksikeskeisyyden diskurssi	17
4.4 Lasten oikeuksien diskurssi	19
5 Johtopäätökset ja pohdinta	21
5.1 Diskurssien tulkinta	21
5.2 Pohdinta	24
Lähteet	26

1 Johdanto

Tutkimuksen tavoitteena on selvittää, minkälaista kuvaa aseksuaalisuudesta rakennetaan Vauva.fi-sivuston verkkokeskustelussa havaittujen diskurssien kautta. Koen julkisen keskustelun tarkastelun oivalliseksi lähtökohdaksi, koska aseksuaalisuus on edelleen suhteellisen huonosti tunnettu seksuaalinen suuntautuminen. Tarkastelen aineistoani sosiaalisen konstruktionismin sekä queer-tutkimuksen kautta. Teen analyysia diskurssianalyttisen lähestymistavan avulla, joten kiinnitän huomiotani siihen, miten aseksuaalisuudesta puhutaan ja mitkä diskurssit hallitsevat keskustelua. Kiinnostukseni on vakiintuneissa puhetavoissa, koska juuri ne rakentavat sosiaalista todellisuuttamme ja sen kohteita tietynlaisiksi.

Aseksuaalisuuden määritelmä on uudelleen muovautunut vuosien aikana, sillä aluksi se nähtiin seksuaalisena haluttomuutena ja niin ikään lääketieteellistä hoitoa vaativana ongelmana. Tällä hetkellä aseksuaalisuus määritellään seksuaaliseksi suuntautumiseksi, jossa yksilö kokee vähän tai ei lainkaan seksuaalista vetovoimaa toista henkilöä kohtaan. Tämä pohjautuu tunnetuimman ja vaikutusvaltaisimman aseksuaalien internetyhteisö AVEN:in eli *The Asexual Visibility and Education Network* määritelmään. Tavallisesti aseksuaalisuutta tarkasteltaessa seksuaalinen ja romanttinen vetovoima erotetaan toisistaan, jolloin eri alakategorioiden tarkastelu on mahdollista. (Bogaert 2015, 363–365; Koponen 2022, 36.) En kuitenkaan käsittele tutkielmassani tähän jakoon perustuvia alakategorioita, vaan pääpaino pysyy itse sateenvarjokäsitteessä eli aseksuaalisuudessa.

Koen aiheen tutkimisen tärkeäksi ja ajankohtaiseksi, koska aseksuaalisuuden representaatioita on alkanut näkymään viime vuosina enenevässä määrin viihdeteollisuuden puolella, kuten esimerkiksi Netflixin suosituissa *Sex Education* ja *Heartstopper* sarjoissa. Siitä huolimatta aseksuaalisuus on varsin vähän tutkittu ja siten huonosti ymmärretty seksuaalinen suuntautuminen. Tieteellistä tutkimusta on tehty suhteellisen vähän niin Suomessa kuin myös globaalisti. Jos Tampereen yliopiston tietokannasta hakee tuloksia suomeksi, niitä löytyy alle kymmenen ja jopa hakukone kysyy ”tarkoititko seksuaalisuus”. Jos samaan haun suorittaa englanniksi, hakutuloksia löytyy alle 5000. Kontrastiksi nostan, kuinka esimerkiksi homoseksuaalisuudesta hakutuloksia on suomeksi yli 400 ja englanniksi yli 160 000.

Useat tutkimustulokset osoittavat, että nykyisestä, neutraalista määritelmästä huolimatta aseksuaalisuuteen ja aseksuaaleihin kohdistetaan ennakkoluuloja ja syrjintää heteroseksuaalien sekä queer-yhteisön puolelta (esim. Brandley & Dehnert 2023; MacInnis & Hodson 2012). Olen huolissani, millaisia muita kielteisiä vaikutuksia tutkimustiedon puutteella, misinformaatiolla sekä ennakkoluuloihin nojautuvalla syrjinnällä on esimerkiksi asenteisiin, yksilöiden hyvinvointiin, seksuaalikasvatukseen sekä identiteetin rakentumiseen. Tämän lisäksi lukemissani aseksuaalisuutta käsittelevissä tutkimuksissa ja opinnäytetöissä tarkkojen jatkotutkimusideoiden sijasta esitetään, että aiheesta tarvitaan monialaisesti lisää tutkimusta.

Tutkielmani etenee seuraavalla tavalla. Aluksi esittelen lyhyesti aikaisempaa tutkimusta, jossa tuon esiin, minkälaisia tuloksia kansainvälisissä tutkimuksissa on havaittu. Tämän jälkeen syvennyn käyttämiini teorioihin. Avaan ensin aseksuaalisuuden sosiaalista rakentumista sosiaalisen konstruktionismin näkökulmasta, jonka jälkeen tarkastelen seksuaalisuuden normatiivista luonnetta queer-tutkimuksen näkökulmasta sekä heteronormatiivisuuden käsitteen kautta. Kolmannessa luvussa käyn läpi tutkimusasetelmani, mikä sisältää tutkimuskysymyksen, aineiston, diskurssianalyysin sekä eettisen pohdinnan läpikäymisen. Neljännessä luvussa nostan esiin tekemäni diskurssianalyysin tulokset eli erittelen aineistosta havaittuja diskursseja. Lopuksi viidennessä luvussa tarkastelen syvemmin näitä diskursseja ja pohdin tutkielmani mahdollisia rajoitteita ja jatkotutkimusaiheita.

2 Tutkielman taustoitus ja teorialat

2.1 Kansainvälistä tutkimusta asexuaalisuudesta

Alfred Kinsey teki ensimmäisen dokumentoinnin asexuaaleista jo vuonna 1948 kehittäessään seksuaalisen suuntautumisen asteikkoa, jossa arvo 0 kuvastaa täyttä heteroseksuaalisuutta ja arvo 6 täyttä homoseksuaalisuutta. Kinsey havaitsi, että asexuaalit eivät olleet sijoitettavissa asteikolle ja hän nimesi tutkimuksessaan ilmenneen asexuaaleista koostuvan joukon ryhmä X:ksi. (Bogaert 2015, 364; Kinsey, Wardell & Clyde 1948.) Sen sijaan, että Kinsey olisi muuttanut lähestymistapansa moniulotteisemmaksi ja asexuaalien olemassaolon huomioivaksi, hän jätti asexuaalit asteikkonsa ulkopuolelle ja ryhmä X jäi pitkäksi aikaa unohduksiin. Tällä on ollut iso merkitys, koska kielenkäytön avulla käytetään valtaa ja annetaan merkityksiä. (Chen 2020, 17.) Kinseyn toimintaa on pidetty ensimmäisenä empiirisenä todisteena asexuaaleihin kohdistettavasta syrjinnästä (MacInnis & Hodson 2012, 725).

Kinseyn aikaisesta havainnosta huolimatta asexuaalisuuden empiirinen tarkastelu on jäänyt tutkimuskentällä taka-alalle, etenkin muihin seksuaalivähemmistöihin verrattuna (MacInnis & Hodson 2012, 726). Useissa artikkeleissa asexuaalisuudesta puhutaankin osuvasti näkymättömänä suuntautumisenä (Alcaire 2021; Mitchell & Hunnicutt 2019, 518). Tutkimusta on alettu tekemään vasta 2000-luvun puolella, vaikka asexuaalit ovat olleet aina olemassa (Brandley & Dehnert 2023, 2). Vuonna 2004 julkaistun asexuaalisuutta käsittelevän tieteellisen artikkelin jälkeen vertaisarvioitujen lehtien, empiiristen tutkimusten ja julkisten keskustelujen määrät ovat lähteneet kasvuun (Bogaert 2015, 362). Merkittävän tutkimustiedon puutteen syyksi on esitetty, että tutkijat ovat nyt vasta ymmärtäneet asexuaalisuuden olevan osa normaalia seksuaalisuuden kirjoa pelkän yksittäisen oireen tai hypoaktiivisen seksuaalisen halukkuuden häiriötilan sijaan (MacInnis & Hodson 2012, 726). Hypoaktiivisen seksuaalisen halukkuuden häiriötila (HSDD) viittaa lääketieteellisesti määriteltyyn oireyhtymään, joka tarkoittaa seksuaalista haluttomuutta ja seksuaalisten mielikuvien puuttumista. Lisääntynyt ymmärrys on laajentanut asexuaalisuuden tutkimusta lääketieteellisen ja psykologisen tutkimuksen ulkopuolelle.

Cara MacInnisin ja Gordon Hodsonin (2012) tutkimustulokset osoittavat, että asexuaaleihin kohdistuu negatiivisia asenteita niin heteroseksuaalien kuin seksuaalivähemmistöjen, kuten bi-

ja homoseksuaalien suunnalta. Tutkimuksessa aseksuaaleihin suhtauduttiin kaikkia muita ryhmiä kielteisemmin ja heitä kuvailtiin konemaisina ja eläimellisinä. Myös Amanda Molletin ja Brian Lackmanin (2018) aseksuaaleille yliopisto-opiskelijoille suunnatun kyselytutkimuksen tulokset ovat linjassa löydösten kanssa. Eräs aseksuaaliksi identifioituva opiskelija kuvaili oloaan äärimäisen epämurkavaksi, koska hän ei kokenut kuuluvansa mihinkään eikä olevansa täysin hyväksyty missään yhteisössä. (Mollet & Lackman 2018, 624.) Queer-yhteisön ja aseksuaalien välisen jännittyneen tunnelman on esitetty olevan seuraus tutkimustiedon puutteesta johtuvasta hämmennyksestä ja epä tietoisuudesta (Colborne 2018, 10).

MacInnisin ja Hodsonin (2012) tutkimuksessa havaittiin myös täysin uusi ja aikaisemmin tunnistamattomana pysynyt ennakkoluulo, *antiasexual bias* eli aseksuaalien vastainen asennoituminen. Tutkimustulosten perusteella väitetään, että aseksuaalit ovat dehumanisaation, välttelyn ja syrjinnän kohteita. (MacInnis & Hodson 2012, 731–738.) Dehumanisoinnilla tarkoitetaan tietyn ihmisryhmän eli tässä tapauksessa aseksuaalien ihmisyyden kieltämistä ja poissulkemista. Aseksuaalien dehumanisaatio nousee esiin myös Brandleyn ja Dehnertin (2023) viestinnän ja kommunikaation näkökulmasta tehdyssä tutkimuksessa. Internetin keskustelupalstojen julkista keskustelua käsittelevä tutkimus korostaa allonormatiivisuuden haitallisuutta eli oletusta, jonka mukaan kaikki yksilöt kokevat seksuaalista vetovoimaa. Allonormatiivisuuden vuoksi aseksuaalit näyttäytyvät muiden silmissä outoina, epäinhimillisinä ja monellakin tavalla viallisina. Aseksuaalit nähdään sydämettöminä monstereina, ulkopuolisina muukalaisina ja tunteettomina robotteina, joita ei ole ohjelmoitu vastaamaan yhteiskunnassa hallitsevia seksuaalisuuden normeja. (Brandley & Dehnert 2023, 13–14.)

Colbornen (2018) mukaan aseksuaalisuus on edelleen väärinymmärretty ja huonosti tunnettu seksuaalinen suuntautuminen, vaikka tutkimusta on tehty eri tieteenalojen näkökulmista. Tämä johtuu etenkin luotettavan ja riittävän tutkimustiedon puutteesta. Tutkimustiedon puute voi vaikeuttaa aseksuaaliksi identifioitumista nykyhetkessä tai vasta tulevaisuudessa. Levinneen misinformaation myötä aseksuaalisuus yhdistetään virheellisesti heikentyneeseen terveydentilaan, koettuun traumaan ja väkivaltaan, uskontoon, ikään sekä sukupuoleen. Ihmisten tietoisuutta pystytään kasvattamaan tekemällä lisää akateemista tutkimusta, mikä voisi vähentää misinformaation perustuvia ennakkoluuloja ja lisäksi tehdä aseksuaalisuudesta sosiaalisesti hyväksyttävää. (Colborne 2018, 2–10.)

2.2 Aseksuaalisuuden sosiaalinen rakentuminen

Tarkastelen tutkimuksessani aseksuaalisuuden sosiaalista rakentumista, jonka vuoksi tutkielmani teoreettisena viitekehyksenä toimii sosiaalinen konstruktionismi. Lähtökohtana on, että sosiaalinen todellisuus eli maailma, jossa me elämme, ei näyttäytyä meille suoraan, vaan todellisuudenkuvaamme riippuu meitä ympäröivän yhteiskunnan kulttuurisesta vaikutuksesta (Jokinen, Juhila & Suoninen 2016, 386–387). Sosiaalinen todellisuus rakennetaan ja ylläpidetään kielellisessä vuorovaikutuksessa, jolloin sosiaalinen toiminta ja kielenkäyttö kietoutuvat tiukasti yhteen (Pietikäinen & Mäntynen 2019, 15; Pynnönen 2013, 27). Koen teorian soveltuvan erityisen hyvin Vauva.fi-sivuston diskurssianalyysiin, sillä analyysini pohjautuu juuri aseksuaalisuuteen kohdistettavaan kielenkäyttöön.

Sosiaalisessa konstruktionismissa kielenkäyttö nähdään merkittävänä sosiaalisena toimintana, jonka käytöllä on seurauksia puheen kohteelle sekä käsillä olevalle aiheelle. Sen avulla voidaan käyttää valtaa, muuttaa vallitsevia yhteiskunnan käytänteitä sekä tietoa. (Pietikäinen & Mäntynen 2019, 14.) Esimerkiksi käsitykset ihmisen seksuaalisuudesta ovat muotoutuneet toiston myötä ja lopulta vuosien ajan toistetut ajatukset ovat alkaneet vaikuttaa luonnollisilta (Haataja 2022, 35). Toistuvien toteamuksien avulla kuten ”heterous on luonnollista seksuaalisuutta, kaikki muu on luonnotonta” historia muutetaan luonnoksi (Rossi 2015, 83). Aseksuaalisuudesta rakennetaan kielenkäytön avulla erikoinen ilmiö, koska sukupuoleen ja seksuaalisuuteen liittyvien ominaispiirteiden ajatellaan tulevan luonnostaan, ikään kuin yksilön selkärangasta (Haataja 2022, 23). Oletuksena on, että yksilön toimintaa ohjaa olemuksessamme jo valmiiksi oleva seksuaalinen vietti (Juvonen 2015, luku 2). Näin kielenkäyttö vaikuttaa aseksuaalisuuden sosiaaliseen rakentumiseen, jonka vuoksi kiinnitän analyysissäni huomiota yksittäisiin sanavalintoihin sekä keskusteluketjun kommentteja laajempiin merkityksiin.

Havainnoimme maailmaa aina jostakin näkökulmasta merkityksellistettynä. Merkityksellistämällä tarkoitetaan asioiden sekä ilmiöiden nimeämistä ja kyseinen prosessi koostuu kahdesta aktiivisesta, päällekkäisestä vaiheesta. Ensimmäinen on merkitysten vakiinnuttamisen prosessi, jonka avulla voimme olettaa ainakin saman kulttuurin jäsenten ymmärtävän meitä. Toisena on merkitysten monipuolisuus, niiden muuntuvuus sekä rajojen hämäryys. (Jokinen, Juhila & Suoninen 2016, 252, 386–387.) Ensimmäisen prosessin kohdalla ilmenee aseksuaalien kokemuksissa haasteita. Käyttämässäni lähdemateriaalissa korostuu,

kuinka aseksuaalit tuntevat olonsa ulkopuolisiksi ja väärinymmärretyiksi jopa oman kulttuurinsa jäsenten taholta.

Asiat merkityksellistyvät erilaisten erontekojen ja vertailun kautta (Jokinen, Juhila & Suoninen 2016, 252). Aseksuaalisuuden merkityksiin syvennyttäessä eronteot pistävät silmään, koska aikaisemmissa tutkimuksissa aseksuaalisuutta käsitellään suhteessa muihin seksuaalivähemmistöihin ja heteroseksuaaleihin. Tämän lisäksi aseksuaalisuutta peilataan 'tavallisiin', neurotyypillisiin yksilöihin sekä hypoaktiivisen seksuaalisen halukkuuden häiriötilaan. Tutkimuksissa käsitellään myös rakkauden ja seksuaalisuuden yhteenkietoutumista, jota verrataan aseksuaalien subjektiivisiin kokemuksiin ja odotuksiin. Koposen (2022) mukaan seksi nähdään rakkauden mittana, jolloin aseksuaalit joutuvat tekemään kompromisseja sekä kyseenalaistamaan omia rajojaan sosiaalisten odotuksien vuoksi, joihin he kokevat painetta sopeutua. Nämä piilossa olevat seksuaaliset odotukset tulevat näkyviksi usein vasta sellaisissa tilanteissa, joissa rajat jo rikkoutuvat. (Koponen 2022, 48.) Rajojen rikkoutuminen voi näkyä parisuhteen seksuaalisessa ulottuvuudessa esimerkiksi ei-toivottuina tekoina, joissa aseksuaali yksilö voi kokea asettamiensa ehtojen ylittyneen.

Sosiaalinen konstruktionismi liittyy olennaisesti diskurssianalyttiseen tutkimukseen ja siihen viitataan jopa diskurssianalyysin ”metodologisena selkärankana”. Kyseinen teoria vaikuttaa koko tutkimusprosessin kulkuun: tutkimuskohteen valitsemiseen, tutkimuskysymyksen muotoiluun sekä analyysimenetelmän valintaan. (Jokinen, Juhila & Suoninen 2016, 253, 386.) Luvussa 3.3 kerron tarkemmin diskurssianalyysistä tutkimusmenetelmänäni.

2.3 Queer-tutkimus ja heteronormatiivisuus

Tarkenna sosiaalisen konstruktionismin näkökulmaa siten, että tarkastelen aseksuaalisuuden rakentumista etenkin seksuaalisuuden normatiivisen luonteen kautta. Tätä varten hyödynsin heteronormatiivisuutta kyseenalaistavaa queer-tutkimusta. Koin queer-tutkimuksen sopivaksi teoriaksi sosiaalisen konstruktionismin rinnalle, koska molemmissa lähestymistavoissa kyseenalaistetaan essentialistista näkökulmaa eli käsitystä, jonka mukaan asioilla olisi jo valmiiksi kirjatut, sisäänrakennetut oletukset. Queer-tutkimusta on lisäksi hyödynnetty onnistuneesti myös muiden seksuaalivähemmistöjen tarkastelussa, mikä puoltaa sen soveltuvuutta aseksuaalisuuden tarkasteluun.

Queer-tutkimus syntyi vastatakseen kysymyksiin, jotka liittyivät etenkin lesbo- ja homoseksuaalisuuden sekä heteroseksuaalisuuden välisiin suhteisiin. Alkujaan queer-tutkimus vaati moniäänisyyttä seksuaalisuuteen liittyvään keskusteluun nostamalla lesbo- ja homoseksuaalisuuksien rinnalle muita erilaisia seksuaalisuuksia ja identiteettejä. (Hekanaho 2010, 144–146.) Myös Haataja (2022, 79) nostaa teoksessaan esiin, kuinka esimerkiksi bi- ja homoseksuaalisuus jäävät usein edelleen niin sanotuiksi reunahuomautuksiksi, eivätkä ne ole tutkimuksen tai keskustelun keskipisteenä. Siinä missä bi- ja homoseksuaalisuus saavat jalansijaa useimmiten vain reunahuomautuksina, aseksuaalisuus saattaa jäädä kokonaan keskustelun ulkopuolelle. Käytän queer-tutkimusta sen moniäänisyyttä vaativassa tarkoituksessa, koska pyrin nostamaan aseksuaalisuuden mukaan keskusteluun.

Heteronormatiivisuuteen liittyvien seksuaalisten oletusten kyseenalaistaminen tarkoittaa, että huomio keskittyy sekä erilaisten heteroseksuaalisuuksien että vähemmistöseksuaalisuuksien monimutkaiseen normien verkostoon (Hekanaho 2010, 149). Yksinkertaisuudessaan heteroseksuaalisuus nähdään itsestään selvänä ja tavoiteltavana normina, jonka vuoksi sitä ei tarvitse erikseen nimetä. Se nähdään oletuksena eikä vaihtoehtona. Nimeämistä kaipaavat vain seksuaaliset suuntautumiset, jotka poikkeavat heteronormatiivisuudesta. (Haataja 2022, 79; Rossi 2015, 15.) Vastaavasti aseksuaalisuutta ei pidetä ideaalina eikä myöskään sosiaalisesti hyväksyttävänä (Chen 2020, 98). Koska aseksuaalit eivät koe seksuaalista vetoa muita kohtaan, he eivät sovi heteronormatiiviin (Mollet & Lackman 2018, 624–626).

Queer-tutkimuksessa tarkastellaan, minkälaisia merkityksiä tietyt käsitteet ovat vuosien aikana saaneet eri keskusteluissa (Hekanaho 2010, 148–149). Itse queer-käsitteellä ei ole yhtä vakiintunutta suomennosta, mutta sen synonyymeiksi on esitetty stigmaa ja menneisyyden taakkaa kantavia adjektiiveja kuten kyseenlaista, outoa ja kummaa (Rossi 2015, 92). Aikaisemman tutkimuksen valossa on selvää, että samankaltainen nimeäminen liittyy läheisesti myös aseksuaalisuuteen. Lisäksi queer-tutkimuksessa tarkastellaan, miten normaaliuden ja poikkeavuuden välistä rajaa rakennetaan ja ylläpidetään. Poikkeavuus rakentuu aina suhteessa normaaliin, jolloin eri seksuaaliset suuntautumiset ovat jatkuvasti läsnä ja tiiviissä vuorovaikutuksessa keskenään. (Hekanaho 2010, 148–149.) Aseksuaalisuutta ja muita seksuaalisia suuntautumisia ei tulisikaan nähdä toisiaan poissulkevinä vastakohtina, vaan rajanylityksen kohtana. Kiinnitän tähän erityishuomiota diskurssianalyysissäni, koska vuosien varrella juuri heteronormatiivisuudesta poikenneita yksilöitä on nimitetty sairaiksi ja omituisiksi (Juvonen 2015, luku 2).

3 Tutkimusasetelma

3.1 Tutkimuskysymys

Tutkielmani tavoitteena on selvittää, minkälaisia puhetapoja aseksuaalisuuteen kohdistetaan Vauva.fi-sivuston keskustelussa. Tämän vuoksi tutkimuskysymykseni on muodoltaan:

Minkälaista kuvaa aseksuaalisuudesta rakennetaan ja ylläpidetään Vauva.fi-sivuston keskusteluketjusta löytyvien diskurssien kautta?

Tarkastelen tutkimuskysymykseni avulla, minkälaisia merkityksiä aseksuaalisuudelle annetaan, minkälaista kielenkäyttöä sen ympärille kietoutuu ja mitkä diskurssit hallitsevat keskustelua. Tavoitteenani on tuoda aihe aikaisempaa näkyvämmäksi ja siten lisätä tietoisuutta.

3.2. Vauva-fi keskustelu aineistona

Tutkimusaineistonani toimii Vauva.fi-sivustolla käyty *Aseksuaalien syrjintä* -niminen keskusteluketju. Keskustelu on käyty 19.-20.6.2022 ja se koostuu 160 kommentista, jotka ovat kertyneet 24 tunnin aikana. Aineistonani oleva keskusteluketju on käyty täysin anonymina vierailijanimikkeiden takaa, koska Vauva.fi-sivuston virallisten keskustelusääntöjen mukaan seksi-keskustelualueella käydyt keskustelut eivät edellytä minkäänlaista rekisteröitymistä.

Aineistokseni valikoitui verkkokeskustelu kolmen syyn vuoksi. Ensinnäkin verkkokeskustelu on muodostunut keskustelijoiden oman toiminnan tuloksena, täysin tutkijasta riippumatta, jolloin esille nousee keskustelijoille merkityksellisiä aiheita. Tämä saattaa parantaa tutkimuksen luotettavuutta. (Hakala & Vesa 2013, 223.) Toiseksi julkista keskustelua synnyttävää aihetta on otollista tutkia keskustelufoorumilla, koska aseksuaalisuuteen liittyvää kirjallisuutta on yhä suhteellisen vähän. Tämä sopii erityisesti aseksuaalisuuden tutkimukselle, koska keskustelufoorumit ovat myös ensimmäisiä paikkoja, joista aseksuaalit ovat löytäneet toisensa ja ne ovat luoneet pohjaa nykyisen yhteisön kehittymiselle (Chen 2020, 17–18). Kolmanneksi keskustelijoiden anonymisuus mahdollistaa arkaluontoisen ja henkilökohtaisen

keskustelun käymisen, jonka myötä on mahdollista tutkia, miten ja millä sanavalinnoin keskustelijat puhuvat aseksuaalisuudesta (Hakala & Vesa 2013, 218, 224).

Keskustelijat puhuvat muun muassa identiteetistä, persoonallisuudesta, seksuaalisuudesta ja seksuaalikasvatuksesta, syrjinnästä, politiikasta sekä yhteiskunnan normeista. Muotoilin keskusteluketjua sen laajuuden ja monipuolisuuden vuoksi. Siirsin aineiston Vauva.fi-sivustolta tekstinkäsittelyohjelmaan ja poistin kopioimisen myötä tulleet ylimääräiset merkinnät ja numerot. Vaihdoin fontiksi Times New Roman, sen kooksi 12 ja riviväliksi 1, jolloin aineiston pituus oli 42 sivua. Tämän jälkeen poistin täysin ohi aiheen menevät kommentit, jonka myötä aineiston lopulliseksi pituudeksi jäi 33 sivua.

3.3 Diskurssianalyysi menetelmänä

Käytän tutkielmassani diskurssianalyttistä lähestymistapaa, joka pohjautuu sosiaalisen konstruktionismin käsityksiin sosiaalisen todellisuuden rakentumisesta (Jokinen, Juhila & Suoninen 2016, 251). Diskurssianalyysi on monitasoinen laadullinen tutkimusmenetelmä, jossa kielenkäytön ilmiöt pyritään yhdistämään laajempiin, yhteiskunnallisiin konteksteihin (Pietikäinen & Mäntynen 2019, 241). Diskurssianalyysi keskittyy sellaisiin asioihin, joita pidämme herkästi itsestänselvyyksinä. Sen avulla voidaan tutkia, miten erilaiset kielelliset prosessit ja tuotokset, kuten tekstit rakentavat sosiaalista todellisuuttamme. Koska ympäröivä maailmamme rakentuu sosiaalisen vuorovaikutuksen kautta, diskurssit voidaan nähdä todellisuuden sosiaalisina konstruktioina tai merkityksellistyminä. Diskurssit ovat työkaluja, joiden avulla sosiaalinen todellisuus saadaan tehtyä näkyväksi. (Pynnönen 2013, 4–10.)

On syytä muistaa, että aineisto on vain rajallinen sosiaalisen todellisuuden representaatio monimutkaisemmasta ”totuudesta”, joka on vain pysäytetty hetki todellisuudestamme (Pietikäinen & Mäntynen 2019, 223). Aineisto ei siis kerro kaikkea, vaikka pystyisin vastaamaan sen avulla tutkimuskysymykseeni. Tämän piirteen vuoksi tarkastelun kohteeksi valikoituvia kuvauksia kutsutaan vain selonteoiksi, joiden avulla ihmiset tekevät itsensä ja heitä ympäröivän maailman ymmärrettäväksi muille. Vaikka nykyhetken maailmamme yhteiskunnalliset ja kulttuuriset merkitykset vaikuttavat selontekojen syntyyn, selontekojen avulla voidaan vaikuttaa tulevaisuutemme sosiaalisen maailman muodostumiseen ja sen ylläpitämiseen. (Jokinen, Juhila & Suoninen 2016, 233–234.)

Diskurssintutkimuksessa ei ole vain yhtä ainoa menetelmää, vaan tutkijan on valittava tutkimuksen kannalta sopivin lähestymistapa (Pietikäinen & Mäntynen 2019, 240). Tarkastelen tutkielmassani, miten sosiaalinen järjestys rakentuu ja erittelen ensisijaisesti sosiaalisen todellisuuden yksityiskohtia. Lisäksi on mahdollista, että diskurssianalyysini muuttuu matkan varrella kriittiseksi puheenvuoroksi, joka saa tällöin piirteitä myös kriittisestä diskurssianalyysistä. (Jokinen, Juhila & Suoninen 2016, 301–302.)

Diskurssianalyttinen tutkimus voidaan ajatella puheenvuorona muiden puheenvuorojen ketjussa, jonka keskeisenä tavoitteena on synnyttää uutta keskustelua (Jokinen, Juhila & Suoninen 2016, 300). Tämän vuoksi aineiston ja teorian välille täytyy saada syntymään keskustelu, jotta itse aineistoa laajemman ilmiön käsitteleminen olisi mahdollista (Pietikäinen & Mäntynen 2019, 242). Tavoitteenani onkin luoda keskustelua sosiaalisen konstruktionismin ja Vauva.fi-sivuston kommenttiketjun välille.

Diskurssianalyysin tekeminen oli pitkä ja välillä jopa sotkuinen prosessi, joka ei aina edennyt lineaarisesti (Pietikäinen & Mäntynen 2019, 259). Analyysini lähti liikkeelle verkkoaineistoon tutustumisella ja luin aineiston läpi useamman kerran. Hyödynsin tekstinkäsittelyohjelmaa ja merkitsin kommentteissa ilmeneviä toistuvia puhetapoja eri värikoodein, esimerkiksi punainen kuvasti kyseenalaistamisen ja kieltämisen diskurssia, vihreä lasten oikeuksia ja keltainen huomionhakuisuutta. Tarkastelin, toistuvatko samat tai samankaltaiset käsitteet. Aineistossa ilmeni erilaisia queeriin rinnastettavia adjektiiveja kuten frigidi, viallinen, omituinen, poikkeava ja outo. Viittaukset seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin toistuivat kommentteissa:

Taulukko 1. Aineistossa ilmenneet viittaukset seksuaalisiin suuntautumisiin ja sukupuolivähemmistöihin.

VIITTAUKSEN KOHDE	VIITTAUSTEN LUKUMÄÄRÄ
ASEKSUAALI	134
HOMO	47
HETERO	30
TRANS	17
BI	8
LESBO	7
PAN	2

Aineiston läpilukemisen jälkeen havaitsin saturaation eli kylläntymisen käsitteen kautta, että aineistoa oli riittävästi, koska mitään uutta ei tullut enää ilmi ja samat asiat alkoivat toistua (Pietikäinen & Mäntynen 2019, 237, 279). Syvennyin seuraavaa vaihetta varten teorioihini, koska ne antoivat silmälasit, joiden kautta analysoin aiheeni kannalta merkittäviä yksityiskohtia. Testasin erilaisia luokitteluja tutkimuskysymyksen valossa. Tämä vaati mielikuvitusta ja rohkeutta, koska havaintojen järjestely oli aloitettava edes jonkin logiikan perusteella. (em. 267, 275–282.) Jätin osan kommentteista analyysin ulkopuolelle, koska ne eivät vastanneet laisinkaan tutkimuskysymykseeni. Ulkopuolelle jäivät pitkäaikaistyöttömyyttä ja työttömien syrjintää sekä Palestiinan tilannetta käsittelevät kannanotot.

Seuraavaksi luokittelin entisestään tekemiäni havaintoja. Operationaalisoin käsitteeni eli määrittelin, millaisia ominaispiirteitä diskursseihin liittyy. (Pietikäinen & Mäntynen 2019, 286.) Käytin tähän vaiheeseen huomattavan paljon aikaa, koska halusin löytää loogisen tavan jäsentää aineistoani. Päädyin tämän myötä lopullisiin diskursseihini: huomionhakuisuuden diskurssi, kyseenalaistamisen ja kieltämisen diskurssi, seksikeskeisyyden diskurssi sekä lasten oikeuksien diskurssi. Lopuksi kirjoitin analyysini puhtaaksi ja pohdin, mitä suorittamani diskurssianalyysi kertoi tutkimusaiheestani.

3.4 Tutkielman eettisyys

Tutkimuseettisen neuvottelukunnan (TENK) mukaan tutkimukseen osallistuminen pitäisi olla vapaaehtoista ja tutkimuksen keskeyttäminen tulisi olla mahdollista (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2019, 8). Tutkielmassani tämä tuotti eettisiä vaikeuksia, koska käytän luonnollista aineistoa eli Vauva.fi-sivuston keskusteluketjua. Tämän vuoksi keskusteluun osallistuneet eivät edes tiedä olevansa tutkimuksen kohteena eikä heitä ole voitu informoida.

Keskusteluketju on täysin anonyymi, koska sivuston erillinen seksi-keskustelualue ei vaadi rekisteröitymistä. Keskustelun osallistujien henkilötiedot eivät tule esille eikä niillä ole tutkimuskysymyksen kannalta merkittävää painoarvoa. Tutkielman pääpainohan on siinä, miten asioita sanotaan ja miten niistä puhutaan eikä siinä, kuka sanoo mitään. Keskusteluketju on ollut kaikille täysin avoin ja siihen osallistuminen on ollut vapaaehtoista. Tämän lisäksi uskon keskustelijoiden olleen tietoisia siitä, että internetissä käyty keskustelu tulee olemaan julkisesti kaikkien nähtävillä.

4 Tulokset

4.1 Huomionhakuisuuden diskurssi

Yhdeksi keskeisimmäksi diskurssiksi nousi huomionhakuisuuden diskurssi. Huomionhakuisuuden diskurssissa aseksuaalisuudesta puhuttiin validoimista kaipaavana huomionhakuisuutena, roolin esittämisenä ja aseksuaalisuuden varaan rakennetun identiteetin kailottamisena, jonka tavoitteena on tehdä itsestä näkyvästi ja jollakin tavalla muihin verrattuna erikoinen. Diskurssin ominaispiirteenä oli, että aseksuaalisuus näyttäytyi kommentoijien silmään huomionhakuisuutena eikä pelkästään seksuaalisena suuntautumisenä:

Se on niin hienoa olla HBTQAKIÄÄÖ tai mikä lie. Siitä voi tehdä numeron.

Yhy yhy yyh ei saa olla impotentti tai frigidi mediaseksikkäästi yhy yhy yyh.

Aseksuaalit: mutku mun ässäidentiteettiä ei validoida, nyyhkyn nyyhkun. But I'm speshul!

Koko aseksuaalisuus vaikuttaa sellaiselta jutulta, jolla halutaan tehdä itsestä jotekin erikoinen, vaikka ihan samaa sängyssä lätisevää lihaa se on kaikilla.

Samankaltainen kielenkäyttö toistui useimmissa erillisissä kommenteissa. Tällaisia toistuvia verbejä olivat esimerkiksi ”kailottaminen”, ”kouhottaminen” ja ”toitottaminen”. Käytetyt verbit eivät olleet kontekstissaan neutraaleja, vaan negatiivisesti latautuneita. Näiden tilalta varsin neutraaleja vaihtoehtoja olisivat voineet olla esimerkiksi kertominen, mainitseminen tai sanominen. Aseksuaalisuudesta luotiin jo yksittäisten sanojen avulla huomionhakuinen ilmiö:

Mistä kukaan edes tietää, onko joku aseksuaali vai ei? En minäkään kailota heterouttani, vaikka en naimisissa olekaan.

Miksi ylipäättään sanot sitä kenellekään muulle kuin potentiaaliselle seurustelukumppanille? En minäkään laukkaa kertomassa ympäriinsä seksuaalisuudestani.

Identiteetti ei näy päällepäin, ellei siitä toitota muille.

Kannattaako teinien sitten kouhottaa aseksuaalisuudesta ja rakentaa identiteettiään sen varaan?

Huomionhakuisuuden diskurssissa aseksuaalisuus kiedottiin tiukasti identiteettiin, minäkuvaan ja persoonallisuuden piirteisiin. Aseksuaalisuudesta nähtiin jopa näitä kannattelevana päätekijänä. Kommenteissa viitattiin ”*spessuidentiteettiin*”, itsestä numeron tekemiseen, persoonallisuuteen, lokeroimiseen ja nimelliseen identiteettiin. Identiteetin rakentuminen näyttäytyi kommenteissa varsin negatiivisessa valossa. Kommenteissa esitettiin, että aseksuaalit altistavat itsensä syrjinnälle ja ovat itse syypäitä siihen, koska he ovat valinneet identifioitua erityisiksi – varsin äänekkäällä ja huomiota herättävällä tavalla:

Miksi haluat väkisin luoda seksuaalisuudestasi jonkin identiteetin ja sitten kokea syrjintää sen identiteetin pohjalta? Miksi et vain voisi olla sellainen kuin olet, aivan yksilönä?

Miksi jotkut rakentavat koko persoonallisuutensa libidon määrän pohjalta?

Kunhan on joku lokero mihin itsensä laittaa, nimellinen identiteetti. Siinäpä nyky maailman viitsaus.

Eräs kommentti vei identiteettikeskustelun entistä lähemmäs käyttämiäni teorioita, koska siinä aseksuaalisuus merkityksellistettiin eronteon ja vertailun kautta. Aseksuaaleja verrattiin ideaaleihin ”*normiheteroihin*” ja hieman yllättävästi jopa ”*normihomoseksuaaleihin*”, jotka eivät aseksuaalien tavoin toivotta ja rakenna koko identiteettiään seksuaalisuutensa varaan. Tämä rakensi aseksuaalisuudesta automaattisesti epänormaalin ja luonnottoman kuvan, joka liittyi olennaisesti queer-tutkimuksen piirteisiin:

Normiheterot ja normihomoseksuaalit eivät rakenna koko identiteettiään seksuaalisuutensa varaan eikä heidän olemassaolonsa luhistu siitä, jos siitä ei pääse koko ajan toittamaan.

Tämän lisäksi mielenkiintoinen havainto oli, kuinka aineistossa aseksuaalisuudesta puhuttiin juuri roolin esittämisenä tai puhekieltä mukaillen ”*feikkaamisena*”. Aseksuaalisuudesta puhuttiin rekvisiittana ja asusteena kuten esimerkiksi ”*viittana*”, ”*kaapuna*” ja ”*suojakilpenä*”, jonka voi halutessaan pukea päälle astellessaan lavalle esityksen ajaksi:

Siihen en sitten kyllä osaa sanoa mitään, jos haluat että sinulle on oma termi, jota pidät viittanasi.

Huomionhakuisuuden diskurssi muistutti piirteiltään kovasti jopa persoonallisuushäiriöksi luokiteltavaa, huomionhakuista persoonallisuushäiriötä. Alun perin suunnittelin nimeäväni diskurssin huomionhakuisen persoonallisuuden diskurssiksi, mutta en halunnut medikaloida asexuaalisuutta enempää sen medikaloidun historian vuoksi. Asexuaalisuudesta rakennettiin toistamiseen eri asiayhteyksissä varsin kielteinen ja muiden huomiota sekä validoimista kerjäävä seksuaalinen suuntautuminen. Koin erityisen kiinnostavaksi, mutta myös hämmentäväksi analyysissa ilmenneen puhettavan, jossa asexuaaleja syyllistettiin uhriutumuksesta ja heihin kohdistuvan syrjinnän nähtiin olevan oikeutettu vastareaktio huomionhakuudesta toiminnasta. Puhetavat olivat hiukan ristiriidassa, koska minkä takia kukaan haluaisi vapaaehtoisesti ”feikata” asexuaalisuutensa, jos tietäisi jo etukäteen kokevansa syrjintää sen pohjalta. Huomionhakuisuuden diskurssissa asexuaalisuudesta rakennettiin ja ylläpidettiin huomionhakuista ja erikoista kuvaa, jonka varaan identiteetti rakentui.

4.2 Kyseenalaistamisen ja kieltämisen diskurssi

Toinen keskeinen ja laaja diskurssi oli kyseenalaistamisen ja kieltämisen diskurssi, joka muodostui useista kommentteissa ilmenneistä kielteisistä ilmauksista. Kyseenalaistamisen ja kieltämisen diskurssin keskiössä oli väheksyvä ja alentava puhetapa, joka ravisteli ja kyseenalaisti asexuaalisuuden olemassaoloa muun muassa misinformation sävyttämien argumenttien avulla. Eräässä kommentissa jaettiin vertauskuvallinen kokemus siitä, että seksuaalisen suuntautumisen tai parisuhdetilanteen kysyminen itsessään ei häiritse asexuaaleja, vaan ongelmana on, että vastaus kyseenalaistetaan ja siitä aletaan väittelemään:

Ei sinuakaan varmaan haittaisi, jos sinulta kysyttäisiin, minkä värisessä talossa asut. Mutta varmasti haittaisi, jos sinulle vastattaisiin, että höpsis, et sinä nyt punaisessa talossa voi asua, asut varmasti keltaisessa niin kuin me kaikki muutkin.

Kyseenalaistava puhetapa kohdistui erityisesti asexuaalien yksinelämiseen, parisuhdedynamiikkaan sekä asexuaalisuuteen seksuaalisena suuntautumisena. Keskusteluketjuun osallistuneet asexuaalit jakoivat kommentteissa subjektiivisia kokemuksiaan tilanteista, joissa parisuhdestatus otetaan esille. Näissä tilanteissa oleellisena piirteenä oli vähättelevä, jopa halventava sävy. Aineistossa oli useita kommentteja, joissa jo kielenkäytön tasolla toistui väheksyvään sävyyn käytettäviä verbejä kuten ”hymähdellään”,

”naureskellaan”, ”taivastellaan” ja ”irvailaan”. Aseksuaalisuudesta rakennettiin kielen avulla epätodellinen ja kuvitteellinen kokemus, johon parisuhteen oletuksella ja etenkin heteronormatiivisuudella oli merkittävä vaikutus.

Hän otti ohjat käsiinsä ja yrittää nyt "korjata" minua, ja saada minut tajuamaan, että en oikeasti olekaan aseksuaali.

Mulle on toivotettu vuodesta toiseen, että en ole aseksuaali, että kyllä sinä jonkun miehen löydät yms. shittiä.

Jos uudella työpaikalla kysytään, onko minulla puolisoa. Vastaan, että ei. Sanovat, että ei hätää, tulen minäkin jonkun löytämään. Sanon, että en tarvitse, en halua puolisoa. Sitten rupeavat naureskelemaan, että kyllä minullakin mieli vielä muuttuu, ja ihmettelemään, että onkos minulla jotain huonoja muistoja taustalla. [...] Epäuskoa ja vähättelyä.

Kyseenalaistamisen ja kieltämisen diskurssissa misinformaation merkitys korostui. Kielenkäyttöä voi ajatella janana, jonka toisessa ääripäässä on varsin epävarmalta kuulostava puhe ja toisessa erityisen varmalta, lähes totuudenmukaiselta vaikuttava puhe. Mitä totuudenmukaisemmalta kuulostavaa kielenkäyttö on, sitä helpompaa on vakuuttaa muut asiansa oikeellisuudesta ja samalla horjuttaa muiden uskottavuutta. (Jokinen, Juhila & Suoninen 2016, 146.) Aineistossa tällaisella kielenkäytöllä pystyttiin vähätteleämään aseksuaalien kokemuksia sekä aseksuaalisuuden olemassaolon oikeutta muiden seksuaalisten suuntautumisten joukossa. Eräässä kommentissa vaikuttamisen keinona käytettiin tieteesen vetoamista oman näkemyksen oikeellisuuden osoittamiseksi:

Eipä aseksuaalisuudellekaan ole mitään yleispätevää määritelmää, eikä aseksuaalisuutta pystytä todentamaan tieteen keinoin. Miten erottaa aseksuaalisuus fyysisestä tai psyykkisestä ongelmasta johtuvasta haluttomuudesta, vapaaehtoisesta tai olosuhteiden pakosta johtuvasta selibaatista? Tai siitä, että käyttää aseksuaalisuutta verukkeena tai selityksenä sille, ettei seksi kiinnosta tietynlaisten ihmisten kanssa.

Aseksuaalisuuden merkityksen sijasta sen merkityksettömyyttä rakennettiin suhteessa muihin tekijöihin. Erontekoja luotiin lääketieteellistä hoitoa vaativan ”haluttomuuden”, ”selibaatin” ja eri ”tekosyiden” välillä, jonka myötä aseksuaalisuuden olemassaoloa mitätöitiin.

Myös huomionhakuisuuden diskurssissa ilmennyt ”feikkaaminen” nousi esiin useissa kommentteissa. Aseksuaalisuudesta puhuttaessa kommentteissa viitattiin ”niin sanottuihin aseksuaaleihin”, ”seksivastaista leikkiviin aseksuaaleihin”, ”aseksuaaliksi ilmoittautuviksi sekä julistautuviksi”. Kommentteissa ei puhuttu siitä, että yksilö vain sattuisi olemaan aseksuaali, vaan sen sijasta hän on päättänyt leikkiä sellaista. Tämän epäuskottavuuden myötä aseksuaalisuus näyttäytyi ilmauksissa sellaisena asiana, johon ei voi uskoa. Näin aseksuaalisuuden rooli validina seksuaalisena suuntautumisenä kyseenalaistettiin sosiaalista todellisuutta rakentavien sanavalintojen kautta:

En lainkaan ihmettele tätä ihmettelyä, kun sellaista häröilyä on ollut meininki tuntemillani ns. aseksuaaleilla. Kuten esim. yhtäkkiä varsin seksuaalisesti aktiivisen elämän jälkeen julistaudutaan aseksuaaliksi, noin vaan se iskee kuin salama kirkaalta taivaalta. Tai sitten leikitään seksivastaista aseksuaalia oma aikansa.

En usko koko aseksuaalisuuteen, jos kuitenkin läheisyyttä ja kosketusta on, ja oikeastaan jo se, että väittää tuntevansa parisuhderakkautta ilman seksin osuutta on ihan feikkiä. Sitten jos ei siedä ollenkaan mitään kosketusta, niin uskon, että joo, olet aseksuaali.

Kyseenalaistamisen ja kieltämisen diskurssissa painottui eri asiayhteyksissä toistunut väheksyvä ja alentava puhetapa, joka kohdistettiin aseksuaalisuuteen. Useissa ilmauksissa toistui, kuinka aseksuaaliksi identifioituvia ei uskota ja tämän vuoksi heitä yritettiin korjata. Jos korjaaminen ei onnistunut, heille yritettiin uskotella, etteivät he todellisuudessa olleetkaan aseksuaaleja. Aseksuaalisuudesta luotiin kielen avulla kaikkea muuta kuin validina pidetty seksuaalinen suuntautuminen. Sitä kuvailtiin tekosyynä seksistä kieltäytymiselle ei-toivottujen ihmisten kanssa, siitä puhuttiin hoitoa vaativana ongelmana ja se nähtiin kuvitteellisena kokemuksena, jossa yksilö leikkii ja esittää aseksuaalia. Aseksuaaliksi identifioituviin yksilöihin suhtauduttiin ylimielisellä ja alentavalla puhetavalla, joka heijastui jo pelkästään yksittäisistä sanavalinnoista kuten ”hymähdellään” ja ”irvaillaan”. Aseksuaalisuutta ei otettu tosissaan ja koko seksuaalisen suuntautumisen olemassaolo kyseenalaistettiin kielenkäytön avulla.

4.3 Seksikeskeisyyden diskurssi

Kolmanneksi keskeiseksi diskurssiksi nousi seksikeskeisyyden diskurssi, joka muodostui kymmenistä seksiä ja seksuaalisuutta käsittelevistä ilmaisuista. Seksikeskeisyyden diskurssi koostui ikään kuin kahdesta vastadiskurssista: aseksuaalien jakamista kokemuksista sekä alloseksuaalien eli ei-aseksuaalien näkemyksistä. Yhtenä keskeisimpänä piirteenä oli, että molemmat käsittelevät seksuaalisuuden normatiivista luonnetta ja ajatusta siitä, että 'ihminen on seksuaalinen olento'. Tämän diskurssin puhetavassa korostui aseksuaalisuuteen rinnastettava haavoittuvaisuus, viallisuus ja epänormaalius.

Kahdessa erillisessä seksin ja seksuaalisuuden normatiivista luonnetta painottavassa kommentissa toistui täysin identtinen argumentointitapa. Aseksuaalisuus näyttäytyi kokemattomuutena, etenkin ”*taivaallisten*” seksuaalisten kokemusten puutteena. Toisessa ilmauksessa seksiä verrattiin jopa suklaan syömiseen ja seksuaalisuudesta maalattiin varsin luonnollista ja arkista tarvetta:

Jos ei ole koskaan kokenut oikein taivaallista seksiä, ei sitä kaipaakaan. Ei kukaan kaipaa mitään, mistä ei tiedä minkälaista se on. Jos minä en olisi koskaan maistanut suklaata, en todellakaan kaipaisi sitä, sehän on ruskeaa ja pahan näköistä.

Ja jos et ole koskaan sitä [seksiä] kokenut, rakastuneena, et voi tietää kaipaisitko sitä vai et. Nyt et koe kaipausta tai mielenkiintoa koska et osaa kuvitellakaan miltä se tuntuu, kun on rakastunut ja miltä tuntuu saada orgasmi rakastetun kanssa.

'Et ole vielä kokenut hyvää seksiä' ja 'jos et ole kokeillut, mistä voit tietää' ovat varsin yleisesti käytettäviä aseksuaalisuutta mitätöiviä argumentteja, jotka korostavat seksuaalisuuden normaaliutta ja täten ne automaattisesti rakentavat aseksuaalisuudesta epänormaalia kuvaa. Argumenteissa huokui essentialistinen käsitys seksuaalisuudesta ja pohdin sitä kritisoivien teorioideni valossa, esitettäisiinkö samat argumentit myös heille, jotka eivät normeista poikkea. Tämän lisäksi misinformaation rooli korostui kuten muissakin diskursseissa, koska todellisuudessa seksuaalinen suuntautuminen määritellään muun muassa seksuaalisen tai romanttisen vetovoiman kautta eikä pelkän käyttäytymisen avulla.

Sosiaalisesta todellisuudesta rakentui varsin huolestuttavan näköinen kuva sekä alloseksuaalien että aseksuaalien kielenkäytön myötä. Jopa aseksuaalien henkilökohtaisissa kokemuksissa ilmeni huomattava määrä viittauksia seksuaalisuuden ja seksin normaaliuuteen sekä aseksuaalisuuden epänormaaliuuteen ja viallisuuteen:

Jostain nuorempana itsellenikin oli tullut ajatuksiin vaatimus siitä, että pitäisi alkaa tykätä seksistä. En tiennyt miten suhtautuisin seksiin ja koin ulkopuolelta tulevaa painetta siitä, että on normaalia haluta seksiä seurustelusuhhteissa ja epänormaalia olla haluamatta. Luulin, että jos ei halua seksiä on jotenkin viallinen.

Luulin seksin kuuluvan parisuhteisiin, mutta inhosin sitä. Olin frigidi, outo, ylpeä yms. kun seksi ei kiinnostanut. Äitini piti minua friikkinä, kun en ollut kiinnostunut seurustelemisesta.

Minulle opetettiin, että kaikki ihmiset tykkäävät seksistä ja haluavat sitä. Minulle ei kehittynyt normaalia ymmärrystä siitä, mikä on "pahaa" [...] ja mikä "hyvää" [...] seksuaalisuutta, koska minulle kaikki oli lähtökohtaisesti sitä "pahaa". Minulle oli opetettu, että ei ole mahdollista pitää kaikkea seksuaalisuutta tahdonvastaisena. Sitten menin vain toisten mukana, kun luulin olevani epänormaali, enkä halunnut erottua joukosta.

Kaikissa ilmauksissa korostui, kuinka aseksuaalit olivat sisäistäneet ajatuksen seksin normaaliudesta esimerkiksi seksuaalikasvatuksen tai ulkopuolelta tulevan paineen kautta. He merkityksellistivät aseksuaalisuutta kuvailemalla itseään rikkinäisyyttä ilmaisten ”epänormaaliksi” ja ”vialliseksi” sekä queerin synonyymein ”frigidiksi” ja ”oudoksi”. Kyseiset adjektiivit olivat vakiintuneet aineistossa ulko- sekä sisäryhmän käyttöön eivätkä ne olleet pelkästään ulkoapäin ilmoille heitettäviä haukkumasanoja, sillä jopa aseksuaalit käyttivät niitä itsestään. Ne vaikuttivat olevan vakiintuneita tapoja merkityksellistää aseksuaalisuutta ja sen kohteita tietynlaisiksi.

Tämän lisäksi kommentteissa nousi esiin konformisuus, koska aseksuaalit yrittivät vältellä joukosta erottumista ja aseksuaalisuuteen liitettävää epänormaaliuden leimaa. Aseksuaalisuudesta rakennettiin ja ylläpidettiin luonnotonta kuvaa enemmistön toimesta, vaikka kielenkäytön avulla olisi mahdollista muokata nykyisiä käsityksiä ja muuttaa tulevaisuudenkin sosiaalista maailmaa myönteisemmäksi ja sallivammaksi.

4.4 Lasten oikeuksien diskurssi

Neljänneksi merkittäväksi diskurssiksi nousi lasten oikeuksien diskurssi, joka muodostui kymmenistä lasten oikeuksiin ja seksuaalikasvatukseen liittyvistä ilmauksista. Muista diskursseista poiketen lasten oikeuksien diskurssin keskiössä oli myötätuntoinen ja aidosti huolehtivainen puhetapa, eivätkä valokeilassa olleetkaan aseksuaalisuuteen kohdistettavat vihapuhesävytteiset argumentit. Lasten oikeuksien diskurssissa syyttävä sävy kohdistettiin puutteelliseen ja syrjivään seksuaalikasvatukseen sekä jälkikasvuaan kasvattaviin vanhempiin, joilla ei ole tarpeeksi tietoa aiheesta eikä riittävästi ymmärrystä aseksuaalisuutta kohtaan.

Seksuaalikasvatuksesta ja seksuaalisista suuntautumisista puhuttiin aineistossa lasten etuna ja oikeuksien toteutumisenä. Oikeudella viitattiin lapsille kuuluvaan oikeuteen saada tietää seksuaalisuuden moninaisesta kirjosta ja aseksuaalisuuden olemassaolosta, jotta he pystyisivät kasvamaan omaksi itsekseen turvallisessa, avoimessa ja informatiivisessa ympäristössä. Lasten edun tärkeyttä painotettiin jopa YK:n lasten oikeuksien sopimuksen näkökulmasta:

Lapsella on oikeus saada tietoa siitä, kuka hän on.

Alle 18-vuotiailla on YK:n lasten oikeuksien sopimuksen mukaan oikeus saada terveen kasvunsa tueksi todenmukaista tietoa.

Seksuaalikasvatuksen kuuluisi tukea jokaisen autonomista asemaa ja samalla antaa keinoja, joilla yksilö pystyisi tuntemaan itsensä ja oman seksuaalisuutensa arvokkaaksi. Useissa ilmauksissa tuotiin esille, kuinka tämä tavoite ei ole toteutunut varsinkaan aseksuaalisuuden kohdalla, koska se jätetään usein kokonaan mainitsematta tahallisesti tai tahattomasti. Tuntui huolestuttavalta, että yksilöiden hyvinvoinnille olennainen, huoltajilta tai muualta tuleva seksuaalikasvatus kieltäisi aseksuaalisuuden olemassaolon tai ei ainakaan suoranaisesti hyväksyisi sitä. Tämä sivuuttaminen näyttäytyi aineistossa lasten kehitystä vaarantava tekijänä:

Kun aikuisetkaan eivät tunnu ymmärtävän, mistä aseksuaalisuudessa on kyse, tai edes hyväksyvän ilmiön olemassaoloa, niin miten heidän on tarkoitus antaa lapsille seksuaalivalistusta?

Jos ihmisille opetetaan jo lapsina, että aseksuaaleja ei ole, niin aseksuaalit saattavat jäädä siihen käsitykseen, että heidän on pakko tykätä seksistä.

Useissa kommenteissa tuotiin esiin seksuaalikasvatuksen puutteellisuuden haitallisuutta vastakkainasettelujen ja konkreettisten esimerkkien kautta. Puheen pääpaino pysyi lasten tavoiteltavassa hyvinvoinnissa ja heitä uhkaavassa pahoinvoinnissa, jota aseksuaalisuuden mainitsematta jättäminen tuottaa:

Minunlaisia ihmisiä ei ole olemassa, vaan minun täytyy valita itselleni joku noista oikeista seksuaalisista suuntautumisista, joista yksikään ei tunnu sopivan minulle.

Minullekin opetettiin, että "ihmisillä on eri seksuaalisia suuntautumisia, ja nämä suuntautumiset ovat hetero-, homo- ja biseksuaali". Se, että asiasta jätetään mainitsematta [...] opettaa lapsille, että ei ole olemassa sellaista vaihtoehtoa kuin aseksuaali.

Kyllä aseksuaali lapsi tuntee olevansa ulkopuolinen, kun kerrotaan kaikista muista suuntautumisista. Hänet jätetään ikään kuin yksin tunteidensa kanssa siksi, että hän kokee olevansa vääränlainen ja ainoa laatuaan ja kenties jollain tavalla sairas.

Kaikissa ilmauksissa korostui erontekeminen, sillä aseksuaalisuutta merkityksellistettiin suhteessa hetero-, homo- ja biseksuaalisuuteen. Aseksuaalisuus tuotettiin kielenkäytön avulla muista seksuaalisista suuntautumisista erilliseksi, mikä muistutti jälleen ulkoisryhmäjaottelusta ja syrjinnästä, johon aineistossakin viitattiin 26 kertaa. Ilmauksissa kaikki ”oikeat seksuaaliset suuntautumiset” saivat oikeutetun ja validin roolin, jolloin aseksuaalisuus näyttäytyi automaattisesti vääränlaisena ja invalidina. Puhetavassa ilmeni muissakin diskursseissa toistuneita ominaisuuksia. Kommenteissa käytettiin adjektiiveista esimerkiksi ”ulkopuolisuutta”, ”vääränlaista” ja ”sairasta”. Tämän lisäksi yksilö voi kokea olevansa kaikessa ”erityisyydessään” huonolla tavalla ”ainoa laatuaan”.

Muissa diskursseissa aseksuaalisuudesta rakentui varsin kielteinen kuva, jonka ominaispiirteisiin kuuluivat muun muassa huomionhakuinen esittäminen, luonnottomuus ja epäuskottavuus. Lasten oikeuksien diskurssissa aseksuaalisuudesta ja sen olemassaolon tiedostamisesta rakentui huomattavasti myönteisempi kuva, sillä se nähtiin jopa psyykkisiltä ongelmilta ja itsetuhoisuudelta suojaavana tekijänä. Aseksuaalisuudesta ei rakentunut ilmauksissa kuvitteellista ja lapsellista kokemusta, vaan siitä puhuttiin validina seksuaalisena suuntautumisena, josta täytyisi kertoa osana lasten seksuaalikasvatusta.

5 Johtopäätökset ja pohdinta

5.1 Diskurssien tulkinta

Tutkielmani tavoitteenani oli selvittää, minkälaista kuvaa aseksuaalisuudesta rakennettiin Vauva.fi-sivuston keskusteluketjussa havaittujen diskurssien kautta. Lähestyin tutkimuskysymystä etenkin erilaisten puhetapojen, merkityksellistämisen ja erontekojen tarkastelemisen kautta. Toisena tavoitteenani oli tuoda aseksuaalisuus aikaisempaa näkyvämmäksi synnyttämällä uutta keskustelua ja siten lisätä tietoisuutta aiheesta. Tutkimuskysymyksen muotoilu ohjasi diskurssien muodostumista, sillä enemmistö diskursseista oli varsin kuvailevia ja ne vastasivat lähes suoraan tutkimuskysymykseeni. Onnistuin vastaamaan tutkimuskysymykseeni diskurssianalyysin avulla, jossa muodostin aineiston kielenkäytön perusteella neljä diskurssia:

Taulukko 2. Aineiston pohjalta muodostetut diskurssit.

DISKURSSI	OMINAISPIIRTEET
HUOMIONHAKUISUUDEN DISKURSSI	Aseksuaalisuus merkityksellistettiin huomionhakuiseksi roolin esittämiseksi, jonka varaan identiteetti rakennetaan.
KYSEENALAISTAMISEN JA KIELTÄMISEN DISKURSSI	Väheksyvä, aseksuaalisuuden olemassaolon kyseenalaistava puhetapa kohdistettiin aseksuaalisuuteen. Aseksuaalisuus merkityksellistettiin kuvitteelliseksi kokemukseksi ja epäpäteväksi seksuaaliseksi suuntautumiseksi.
SESIKESKEISYYDEN DISKURSSI	Aseksuaalisuus merkityksellistettiin epänormaaliksi viallisuudeksi aseksuaalien sekä alloseksuaalien puheissa.
LASTEN OIKEUKSIEN DISKURSSI	Huolehtivainen puhetapa kohdistettiin lapsiin ja syyttävä puhetapa puutteelliseen sekä syrjivään seksuaalikasvatukseen. Aseksuaalisuus merkityksellistettiin suhteessa muihin seksuaalisiin suuntautumisiin.

Analysoin aineistoa sosiaalisen konstruktionismin sekä queer-tutkimuksen kautta, joten kiinnitin huomiota kielenkäytön yksityiskohtiin, merkityksiin ja selontekoihin, joilla aseksuaalisuuden sosiaalista todellisuutta rakennettiin. Aseksuaalisuudesta rakennettiin ja ylläpidettiin varsin kielteistä kuvaa Vauva.fi-sivuston aineistossa, mikä oli yhteydessä aikaisempiin tutkimuksiin. Huomionhakuisuuden, kyseenalaistamisen ja kieltämisen sekä seksikeskeisyyden diskurssien tulokset olivat linjassa MacInnisin ja Hodsonin (2012) sekä Molletin ja Lackmanin (2018) tutkimustulosten kanssa, jotka osoittivat kielteisten puhetapojen heijastavan negatiivista suhtautumista aseksuaalisuutta kohtaan. Tämä suhteutui niin hetero- kuin homoseksuaalisuuteen sekä muihin suuntautumisiin negatiivisena. Seksikeskeisyyden diskurssi toi näkyviin aseksuaalisuusvastaisuuden ja itsestäänselvyytenä pidetyn puhetavan, jossa alloseksuaalit sekä yllättävästi aseksuaalit puhuivat aseksuaalisuudesta kielteiseen sävyyn. Diskurssianalyysin perusteella vaikutti siltä, että tämä huolestuttava kielenkäyttö oli vakiintunut yleiseen käyttöön ja jopa aseksuaalit ylläpitivät kielteistä kuvaa puhumalla itsestään sekä muista aseksuaaleista kielteisesti.

Diskurssianalyysini tulokset olivat linjassa myös Brandleyn ja Dehnertin (2023) tutkimustulosten kanssa, jossa aseksuaalisuus näyttäytyi muiden silmissä outoutena, epäinhimillisyytenä ja viallisuutena seksuaalisuuden normatiivisen luonteen takia. Nämä kietoutuivat analyysissäni läheisesti queer-tutkimuksen viitekehukseen, jossa puheen kohteelle annetaan merkityksiä kielenkäytön avulla ja poikkeavuus rakennetaan suhteessa normaaliin. Etenkin huomionhakuisuuden ja seksikeskeisyyden diskursseissa aseksuaalisuutta merkityksellistettiin erilaisten käsitteiden kuten esimerkiksi ”*frigidin*”, ”*epänormaalin*” ja ”*viallisen*” kautta. Tulokset olivat jatkoa aikaisemmille tutkimuksille, joissa heteronormatiivisuudesta poikenneita yksilöitä on nimitetty negatiivisesti latautuneiden termien kautta.

Aseksuaalisuus merkityksellistettiin aineistossa erontekojen ja vertailun kautta, mikä oli tyypillinen ominaispiirre myös aikaisemmissä tutkimuksissa. Queer-tutkimuksessa tätä on nimitetty rajanylitykseksi, joka mahdollistaa luonnollisen ja luonnottoman sekä normaalin ja epänormaalien määrittämisen. Aseksuaalisuuden kuvaa rakennettiin lähes aina suhteessa muihin seksuaalisiin suuntautumisiin ja tätä konkretisoi käytettyjen viittausten lukumäärä, sillä esimerkiksi aseksuaalisuuteen viitattiin 134 kertaa, homoseksuaalisuuteen 47 kertaa ja heteroseksuaalisuuteen 30 kertaa. Aseksuaalisuutta merkityksellistettiin myös vertaamalla sitä ’tavanomaisiin’ parisuhteisiin ja ’normaaliin’ seksuaalisuuteen liittyviin oletuksiin. Kaikissa

neljässä diskurssissa aseksuaalisuudesta luotiin epänormaalia kuvaa peilaamisen ja normeista poikkeamisen kautta.

Erityisesti kyseenalaistamisen ja kieltämisen diskurssi oli yhteydessä aikaisempiin aseksuaalisuutta käsitteleviin tutkimuksiin, joiden tuloksissa aseksuaalisuuteen kohdistuva dehumanisointi ja syrjintä nousivat toistuvasti esille. Diskurssissa ilmenneet puhetavat olivat samansuuntaisia muun muassa Kinseyn ja kollegoiden (1948) sekä Brandleyn ja Dehnertin (2023) tutkimusten kanssa. Näiden tutkimusten välillä on ollut yli 70 vuotta, mutta aseksuaalisuuteen kohdistuva kyseenalaistava ja kieltävä puhetapa vaikuttaa varsin pysyvältä. Aseksuaalisuudesta ylläpidettiin kielenkäytön avulla diskursseissa sekä aikaisemmissa tutkimuksissa epätodellista ja vierasta kuvaa, jonka myötä koko seksuaalinen suuntautuminen näyttäytyi invalidina. Aineistossakin esiin nousut syrjintä voidaan nähdä kyseenalaistamisen ja kieltämisen diskurssin konkreettisenä ilmentymänä ja seurauksena, jonka kyseinen puhetapa oikeuttaa.

Lasten oikeuksien diskurssin puhetapa jäi mieleen myönteisenä poikkeuksena, koska siinä aseksuaalisuudesta puhuttiin positiivisemmassa valossa. Aseksuaalisuuteen ja mahdollisesti tulevaisuudessa aseksuaaleiksi identifioituviin lapsiin kohdistettiin myönteisempi, huolehtivainen puhetapa, jossa aseksuaalisuuden olemassaolo ja siitä kertominen osana seksuaalikasvatusta nähtiin elintärkeänä asiana. Kielteinen puhetapa kohdistettiin syrjivään seksuaalikasvatukseen sekä puutteellisin tiedoin ja taidoin jälkikasvuun kasvattaviin vanhempiin. Lasten oikeuksien diskurssi antoi viitteitä siitä, että alaikäisten aseksuaalisuuteen liittyvässä kielenkäytössä on havaittavissa enemmän empatiaa kuin täysi-ikäisiin verrattuna. Analyysin perusteella vaikutti siltä, että jossakin ikävaiheessa aseksuaalisuuteen kohdistettavan kielenkäytön sävy muuttui merkittävästi, mutta en pystynyt tekemään siitä johtopäätöksiä pelkästään tämän analyysin perusteella.

Yksi mielenkiintoisin havainto ja diskursseja yhdistävä tekijä oli vertaiskuvallinen kielenkäyttö, jonka myötä aseksuaalisuutta nimitettiin useimmiten joksikin muuksi kuin seksuaaliseksi suuntautumiseksi. Aseksuaalisuus merkityksellistettiin konstruktionistisesti muun muassa rekvisiitaksi, huomionhakuisuudeksi, tekosyyksi, viaksi, lasten oikeudeksi, persoonallisuuden piirteeksi sekä identiteetiksi. Näidenkin myötä aseksuaalisuudesta rakennettiin ja ylläpidettiin diskursseissa epätodellista ja kielteistä kuvaa, johon vakiintuneet puhetavat sekä levinyt misinformaatio vaikuttivat.

5.2 Pohdinta

Havaitsin tutkimuksessani muutamia rajoittavia tekijöitä. Tutkimusta tehdessäni huomasin, että Vauva-fi-sivuston keskusteluketju aineistona toi omat haasteensa diskurssianalyysin toteuttamiselle. Ensinnäkin sivustolle ominaiset lyhyet kommentit vaikeuttivat analyysin tekemistä huomattavasti. Tämän vuoksi uskoisin, että pidempien aseksuaalisuutta käsittelevien kannanottojen, kuten esimerkiksi mielipidekirjoitusten tai artikkelien tutkiminen voisi olla hyödyllinen jatkotutkimusidea. Toiseksi anonyymisti käyty verkkokeskustelu voi olla normaalia vinoutuneempi, koska samanmieliset ihmiset ovat saattaneet kokoontua yhteen ja täten heillä voi olla muita kielteisempiä ja kärjistyneempiä mielipiteitä aseksuaalisuudesta (Hakala & Vesa 2013, 224).

Mielipiteiden polarisaatioon liittyi myös toinen ongelma. Jotta havaitsisin, korostuivatko äärimielipiteet aineistossani, minun tulisi verrata saamiani tutkimustuloksia johonkin samaan aiheeseen liittyvään keskiarvomieliopiteeseen (Hakala & Vesa 2013, 224). Mutta kuten olen jo aikaisemmin tuonut ilmi, aseksuaalisuutta käsittelevää tutkimusta on hälyttävän vähän. Olisi otollista verrata tutkimustuloksiani suomenkieliseen, keskustelufoorumeihin painottuvaan diskurssianalyttiseen tutkimukseen, mutta sellaista ei tällä hetkellä ole. Tämän myötä toinen tärkeä jatkotutkimusidea olisikin aseksuaalisuuden diskurssien tutkiminen esimerkiksi toisella kotimaisella sivustolla. Suomenkielistä tutkimusta aseksuaalisuudesta tarvittaisiin joka tapauksessa enemmän huomattavan tutkimustiedon puutteen takia. Tiedon puutteen vuoksi useimmat käyttämästäni lähteistä olivat kansainvälisiä.

Aluksi ajattelin, että aseksuaalisuuden tutkiminen laajana sateenvarjokäsitteenä olisi ollut sopivin lähestymistapa vähän tutkittuun aiheeseen. Analyysiä tehdessäni oivalsin, että aseksuaalisuuden moninaisen kirjon vuoksi olisi ollut hyödyllistä tehdä tarkempi raja- ja etenkin romanttisen ja seksuaalisen vetovoiman välille. Täten jatkotutkimuksia ajatellen olisi suotavaa tarkastella esimerkiksi pelkästään aromanttisia aseksuaaleja tai demiseksuaalisuutta, jotta tutkimustulokset olisivat tarkemmat.

Diskurssien ja tiedon yhteenkietoutuneisuuden vuoksi palaan vielä tietoisuuden lisäämistavoitteeseeni. Muodostamani diskurssit antoivat mahdollisuuden päästä käsiksi vaikeasti tunnistettaviin, itsestään selvän aseman saavuttaneisiin aseksuaalisuuteen kohdistettaviin puhetapoihin. Pyrin tutkielmallani lisäämään akateemisen tutkimuksen määrää sekä tarjoamaan tietoa aseksuaalisuudesta ja siihen liittyvistä puhetavoista myös niille, joilla sitä ei vielä ole. Luotettavan tieteellisen tiedon levittäminen voi parhaimmillaan lisätä ymmärrystä ja sitä kautta vähentää virheelliseen tietoon perustuvia kielteisiä puhetapoja ja ennakkoluuloja.

Päysin Vauva.fi-sivuston kommenttiketjun ja sen keskeisimpien diskurssien tarkastelun kautta käsiksi juuri yhteiskunnallisesti merkittäviin teemoihin. Toivoisin, että tässä tutkielmassa aineiston ja teorioiden välille luomani keskustelu synnyttäisi entisestään uudenlaista keskustelua niin yksilöiden kuin yhteiskunnan tasolla, jotta aseksuaalisuuteen kohdistuva kielenkäyttö ja sen kautta rakentuva sosiaalinen todellisuus saataisiin muutettua myönteisemmäksi.

Lähteet

- Alcaire, Rita (2021) “(In)Visible (a)sexuality? Media Discourses and Representations on Asexuality in Portugal.” *Antropologia Portuguesa* 38, 23–42. DOI: [10.14195/2182-7982_38_2](https://doi.org/10.14195/2182-7982_38_2)
- Bogaert, Anthony F. (2015) “Asexuality: What It Is and Why It Matters.” *The Journal of sex research* 52:4, 362–379. DOI: [10.1080/00224499.2015.1015713](https://doi.org/10.1080/00224499.2015.1015713)
- Brandley, Ben & Dehnert, Marco (2023): “I am not a Robot, I am Asexual”: A Qualitative Critique of Allonormative Discourses of Ace and Aro Folks as Robots, Aliens, Monsters. *Journal of Homosexuality*, 1–24. DOI: [10.1080/00918369.2023.2185092](https://doi.org/10.1080/00918369.2023.2185092)
- Chen, Angela (2020) *Ace: What Asexuality Reveals About Desire, Society, and the Meaning of Sex*. Boston: Beacon Press.
- Colborne, Adrienne (2018) “Chasing Aces: Asexuality, Misinformation and the Challenges of Identity.” *Dalhousie Journal of Interdisciplinary Management*, 14, 1–13. DOI: [10.5931/djim.v14i0.6926](https://doi.org/10.5931/djim.v14i0.6926)
- Haataja, Marika (2022) *Ihmisiä nautintojen ajassa: kuinka käsitykset seksuaalisuudesta muuttuvat?* Helsinki: Gaudeamus.
- Hakala, Salli & Vesa, Juho (2013) *Verkkokeskustelut ja sisällön erittely teoksessa Salla-Maaria Laaksonen, Janne Matikainen & Minttu Tikka (toim.) Otteita verkosta: verkon ja sosiaalisen median tutkimusmenetelmät*. Tampere: Vastapaino.
- Hekanaho, Pia Livia (2010) *Queer-teorian kummia vaihteita teoksessa Tuija Saresma, Leena-Maija Rossi & Tuula Juvonen (toim.) Käsikirja sukupuoleen*. Tampere: Vastapaino.
- Jokinen, Arja & Juhila, Kirsi & Suoninen, Eero (2016) *Diskurssianalyysi: teoriat, peruskäsitteet ja käyttö*. Tampere: Vastapaino.
- Juvonen, Tuula (2015) *Hajoava heteroseksuaalisuus teoksessa Matti Hyvärinen, Eriikka Oinonen & Tiina Saari (toim.) Hajoava perhe: romaani monitieteisen tutkimuksen välineenä*. Tampere: Vastapaino.

- Kinsey, Alfred C & Wardell, B. Pomeroy & Clyde E. Martin (1948) *Sexual Behavior in the Human Male*. Philadelphia: Saunders.
- Koponen, Katriina (2022) Parisuhde ilman seksiä? Parisuhteen seksuaaliset normit a seksuaalien kertomuksissa. *Kulttuurintutkimus*, 39:2, 35–50. <https://journal.fi/kulttuurintutkimus/article/view/107751>. Viitattu 1.10.2023
- MacInnis, Cara C. & Hodson, Gordon (2012) Intergroup bias toward “Group X”: Evidence of prejudice, dehumanization, avoidance, and discrimination against asexuals. *Group Processes & Intergroup Relationships*, 15:6, 725–743. DOI: [10.1177/1368430212442419](https://doi.org/10.1177/1368430212442419)
- Mitchell, Heather & Hunnicutt, Gwen (2019) “Challenging Accepted Scripts of Sexual ‘Normality’: Asexual Narratives of Non-Normative Identity and Experience.” *Sexuality & Culture*, 23:2, 507–524. DOI: [10.1007/s12119-018-9567-6](https://doi.org/10.1007/s12119-018-9567-6)
- Mollet, Amanda L. & Lackman, Brian R. (2018) *Asexual Borderlands: Asexual Collegians’ Reflections on Inclusion Under the LGBTQ Umbrella*. *Journal of College Student Development* 59:5, 623–628. DOI: [10.1353/csd.2018.0058](https://doi.org/10.1353/csd.2018.0058)
- Pietikäinen, Sari & Mäntynen, Anne (2019) *Uusi kurssi kohti diskurssia*. Tampere: Vastapaino.
- Pynnönen, Anu (2013) *Diskurssianalyysi: Tapa tutkia, tulkita ja olla kriittinen*. Jyväskylä: University of Jyväskylä. <https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/42412/978-951-39-5471-0.pdf?sequence=1>. Viitattu 23.10.2023
- Rossi, Leena-Maija (2015) *Muuttuva sukupuoli: seksuaalisuuden, luokan ja värin politiikkaa*. Helsinki: Gaudeamus.
- Tutkimuseettinen neuvottelukunta (2019) *Ihmiseen kohdistuvan tutkimuksen eettiset periaatteet ja ihmistieteiden eettinen ennakoarviointi Suomessa*. Helsinki: Tutkimuseettisen neuvottelukunnan julkaisuja. https://www.tenk.fi/sites/tenk.fi/files/Ihmistieteiden_eettisen_ennakoarvioinnin_ohje_2019.pdf. Viitattu 29.9.2023